

til deres Ejendomme. Jeg vil derfor anbefale Lovforslaget paa det bedste.

J. H. Jensen: Efter at nu Direktøren og Repræsentanten og Suppleanten have talt, vil det vel ikke være ganske ubeskedent, at en Vurderingsmand ogsaa vil sige et Ord om denne Sag, som jeg dog ogsaa har noget Kendskab til. Jeg har nydt den Ære i en lang Aarrække at være Vurderingsmand og har derfor stadig set disse Husmænd, endog paa nært Hold. Og det første, jeg skal sige, er, at jeg giver Forslaget min fulde Tilslutning og varmeste Anbefaling. Der har længe været et beklageligt Forhold til Stede over for mange af disse Husmænd. De have en Gang faaet et Laan af Kreditforeningen, have været energiske og dygtige Mænd, som have faaet Jorden drevet bedre op og have følt Trang til bedre Bygninger; men Ejendommen er bleven saa stor, at den staa tæt ved Grænsen af de 6,000 Kr. eller maaske er naaet helt dertil. Disse Husmænd staa da over for enten at skulle nøjes med det Laan, de have, for saa vidt de ere naaede til Maksimum, eller ogsaa at skulle træde ind i et andet Institut. Dette har været hemmende for ikke saa faa, fordi det ikke er saa let at faa Penge i andre Pengeinstitutter, navnlig i Sparekasser og Banker; og jeg tror ogsaa at have opdaget, at de store Kreditforeninger ikke sætte saa overordentlig stor Pris paa at faa at gøre med disse smaa Ejendomme, som kaldes Husmandsbrug, selv om de have en Værdi af 7—8,000 Kr. Jeg tror derfor, at der er mange Tilfælde, hvor disse Husmænd ikke have kunnet faa udført det Arbejde paa Jord og Bygninger, som kunde være tidssvarende for dem. I den Henseende vil dette Lovforslag raade Bod.

Vi fik ganske vist i Forfjor gennemført et Lovforslag, som havde lidt Betydning for disse Husmænd, idet det blev bestemt, at selv om de Huse, der vare i Kreditforeningerne, fik en højere Værdi end 6,000 Kr., skulde de have Ret til at blive deri alligevel. Men det hjælper kun grumme lidt paa de økonomiske Forhold, naar de alligevel kun kunne naa op til et Maksimum af 3,000 Kr. En Mand, som staa med en Ejendom, der er forbedret ved god Drift eller ny Bygninger, vil ikke have stor Fornøjelse deraf, naar han alligevel ikke kan laane mere. Det er ganske vist et simpelt Herred; jeg har den Ære at takserer, men der er her temmelig store Strækninger, som for en Del Aar tilbage henlaa uopdyrkede. Der har nedsat sig

en Del Husmænd paa disse Hedestrækninger, som oftest med 14—16 Tdr. Land, men det har vist sig, at naar disse Strækninger komme under Kultur, have de givet en ret god Afgrøde. Jeg har saaledes takseret Ejendomme, hvor der til en Bebyggelse med Nød og næppe kunde holdes en Ko, og som nu ere drevne op til at kunne holde en Hest og 4—5 Køer, og det gælder for flere af dem. De skulde nu helst have bedre Bygninger, men de ere ved en 2—3 Taksationer naaede op til Maksimumssummen, og det er da umuligt for en saadan Mand, der stadig skal koste paa Ejendommen, at gøre Fremgang, særlig naar han sidder med en Børneflokk. Han kan da ikke faa bedre Bygninger, som han haardt trænger til. Kan man nu faa gennemført dette Forslag, vil man faa raadet Bod herpaa, saaledes at de, der ere i Kreditforeningerne, kunne faa de større Laan, som de have Krav paa, og staa de udenfor, kunne de komme ind under Kreditforeningen.

Jeg hilser derfor Forslaget med Glæde, og jeg har et fuldstændig optimistisk Syn paa den Sag i Modsætning til den anden Taler, der frygtede for Landstinget. Jeg kan ikke forstaa, at der er mindste Grund til denne Frygt, da det dog er praktiske Landmænd, der sidde deroppe. Selv om der ikke er ret mange Husmænd iblandt dem, tror jeg alligevel, at de have Hjerte for Husmændene, og jeg kan aldrig tro, at de ville sætte sig imod en saa fornuftig og forsvarlig Reform som denne. Vi maa huske paa, at medens Laaneloven, som der nu er Haab om at faa gennemført i en bedre Skikkelse, har sin store Betydning, rækker den kun til ganske faa af Samfundets Individer, men Husmandskreditforeningerne række til en stor Masse Smaafolk og have deres Virkning og store Betydning over for en stor Klasse. Derfor nærer jeg den fulde Overbevisning, at kunne vi blot skynde os med at faa Loven over til Landstinget — og det kunne vi forhaabentlig, idet jeg haaber, at den højtærede Minister ikke sætter sig imod den —, saa skal den nok gaa igennem der. Det glædede mig at høre, at den Repræsentant, som Landstinget vel nærmest har her nede, gav Loven sin gode og varme Tilslutning, det er en Borgen for, at den paa sin fremtidige Bane med Lethed vil komme igennem de forskellige Stadier, saa at vi til Foraaret kunne staa med en Lov i Retning af det Forslag, der er os forelagt, og som sikkert mange Tusinde blandt vore smaa Landboere ville glæde og fryde sig over.